

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, v torek, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejemati, ali v Mariboru s pošiljanjem na dom. za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrta leta 2 gold. 60 kr. — Za oznanila se plačuje od navadne četrstopenjske vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempej za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. št. 220

Op. pravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229

Minister Chlumecky in Slovenci.

V Mariboru se je zadnji ponedeljek slovesno odprla vinogradska šola. Mariborci so streljali z možnarji kakor na kaki kmetski svatovski, so zložili po šest forintov od glave za veliko pojedino s šampanjcem, zvečer so napravili slaboobiskan „fest-theater“ in na noč „fest-ball“, povabili so bili poslance, in prišla sta jim slavje veličati celo dva ministra, g. Stremayr in Chlumecky. Ob kratkem: vse je bilo veliko in veselo.

Vse to bi nas malo brigalo. Kar se vinogradske šole tiče, znano je, da so si naši poslanci v graškem zboru vse prizadevali, da bi bila slovenska, in da je zlasti rajni dr. Prelog dokazal, kako neugodno mesto je baš „pikardija“ pri Mariboru za tako šolo. Zdaj sam nemški direktor te šole kot strokovnjak priznava, da je Slovenec Prelog prav imel, — ali šola je enkrat tukaj; vsled ambicij mariborskih klik in vsled nemške krivičnosti je tudi nemška. Ker je nam tudi taka šola, ako more kaj k razcvetu vinogradstva pomagati, ljubša nego nobena, priporočali smo onkrat slovenskim mladeničem, naj se ne dajo odstrašiti od nje. Vodila nas je pri tem misel, da Slovenci ne smemo nikjer nazaj umekniti se, nego da moramo tudi v one trdnjave zlesti in jih okupirati, ktere so proti nam zidane. Toliko o tej šoli.

Ko smo čuli, da se ta svečanost snuje in da prideta tudi minister uka in minister poljedelstva udeležiti se, pričakovati smo bili opravičeni, da bode imelo praznovanje odpiranja šole značaj znanostnega, miroljubnega shoda. Saj je vednost, znanost, šolski poduk in človečanski napredek baš ono polje, na katerem se strinjamo vsi, ktero ne pozna narodnosti, ne prepira, temuč samo blagost vsega človečanstva. Pričakovati smo bili to opravičeni tem bolj, ker se je svečanost obhajala blizu meje, kjer se Slovenstvo dotika nemštva, tem bolj, ker smo mislili, da ravno minister avstrijske države, ki se bode udeležil tu, nema poklica dotikati in razparavati rane narodnega razpora. Ali motili smo se. Baš minister Nj. V. našega cesarja, minister kmetijstva Chlumecky je bil tisti, ki je prišel na slovensko zemljo Slovence zasmehovat!

Minister Chlumecky je rekel: „velike vrednosti je, da je šola ravno na tem mestu zidana, kjer se na meji* dotikamo sosedov slovenskega jezika. Ako sta obadva roda v času tlačenja skupaj živela, zakaj bi zdaj v času svobode in napredka bojevala se med seboj? Ali niso te besede iz ust ministra današnje vlade, ktera nam domače profesorje iz domovja tira, pa jima niti razloga za to povedati neče, zasmeh Slovencev? Kakšna je ta svoboda, ki nam je za slovenske vinogradnike in njih sine nemško šolo proti naši želji usilila? Kdo more o današnji svobodi Slovencev govoriti, kterih 500.000 na Dunaji po nemški zdanjkrivici niti zastopano ni? Gospod minister ima humor! Samo, da nam vzbuja tak humor vse druga čutila nego smehljaje.

„Narodni razpor ni naraven, je samo bolezen“ pravi minister poljedelstva. Res je, gospod vitez Chlumecky, narodni razpor ni naraven, je bolezen, če hočete. Ali kdo je te

nenaravnosti kriv drugi, nego Nemci v Avstriji, taki Nemci ki so Chlumeckega posadili na stolček, kamor ne spada, Nemci, ki zatirajo jezik naših očetov v šoli in uradnji, ki imajo samo en namen pred očmi: slovenstvo noter do Adrije narodno zatreti. Narodni razpor je bolezen; ali ta bolezen izvira od krivične nemške roke, ki zasaja kol germanizacije in hegemonije v telo Slovenstva in Slovanstva. In tacemu Nemštvu moremo „bratovsko roko“ podati? Podaj jo, kdor izdajaš svoj rod, kdor veruješ medenim besedam, pa si slep, da ne vidiš, ka ti hoče glavo rezati oni, ki te boža in gladi!

„Kar se bode tukaj učilo, naj bode tudi stanovalcem slovanskega jezika pristopno“, t. j. tudi Slovenci smejo v to šolo hoditi. Kako ste vendar milostljivi, gospod minister! Torej tudi mi smemo v to šolo deca pošiljati! Nij vrag! Ali mar ne plačamo krvavih davkov primerno vsaj toliko kakor Nemci? Ali ni ta šola ustanovljena tudi z želji slovenskega kmeta, obrtnika itd. Mi ne potrebujemo dovoljenja in milosti tam, kjer imamo pravico. In kdor milost deliti hoče, kjer bi moral pravico dajati in vršiti, temu se pozna, da bi rad še bolj krivičen bil, kakor je, samo da bi mogel.

In kaj pa hočemo reči na besede nemškega ministra Chlumeckega, ki je koncema čenčal, da bodo Slovenci priliko imeli tu v tej nemški šoli kulture naučiti se, in od Nemcev še le naučili se, vino pridelovati. To je pač kos nemške ošabnosti in prevzetnosti, ktera meni, da je vse kar je dobro samo od Nemcev izšlo. A ni istina. Res so Nemci v vednosti dosti storili. Ali Slovanje vendar nismo tako brez kulture, kakor si nemški nápuh domišlja. Slovenec in Slovan je preje vino pridelaval nego ga je Švab piti znal, in Slovan je z vinom tržil, ko je Nemec še na medvedovih kožah ležal in ni imel druge „kulture“ kakor meč s kterim je miroljubnega poljedelskega Slovana „kulturno“ uničeval. Vse fraze zgodovine ne izbrišejo.“

Dopisi.

Iz Ljubljane, 10. marca. [Izv. dop.]

Da se narodno društveno življenje vendar precej živahno giblje in da v leturgijo ne zapademo, zahvaliti se je sosebno mlajšim močem, ki imajo v rokah dramatično društvo in „Sokol.“ Včeraj so na „Sokolskem večeru“ bile sobe čitalnične restavracije prenapolnene in „Sokolov“ odbor je znal poskrbeti program, ki je izveden zadovoljil sploh, davši zabavo in poduk. Humoristično berilo knjigoveza Mihelčiča je imelo sicer mnogo obrabljenih, a tudi mnogo dobrih in primernih udarcev na naše domače politično-socijalne razmere. Sokolov starosta dr. Zarnik je govoril o tematu: „Slovenski narod na različnih voliščih.“ V uvodu svojega govora je kot načelnik društvu izrekal željo, da bi „Sokol“ zopet povzdignil se do vzvišene stopinje, ktero mora po svojim poklicu in nalogu imeti, kteri nalog je: dosežati krepost in čilost na telesu in na duhu. Prehajaje na predmet govora pripovedal je humoristične anekdote in dogodbece na različnih volitvah po Slovenskem. Počel je z volitvami pri ogerskih Slovencih, ki volijo v peštanski zbor in obširno slikal volilni boj med Deakovcem grofom Žigrajem in advokatom Berkom,

dalje ostre boje v velevažnem mariborskem okraji, kjer je nemštvo in slovenstvo v najhujšem boji, in naš Strassburg (Maribor) Slovence terorizira. Za poredom omenivši anekdote in dogodbece iz drugih volilnih okrajev, končal je govornik s pripovedanjem dveh šaljivih dogodbic iz svoje lastne volitve (kako mu je nek bribovski volilec svojo „štimo“ dal in kako mu je drug volilec pravil, da mu je nemogoče „vere“ vzeti, ker ni niti „kučma“ ne „pruštof“.) Zlasti zadnji dve so zbujele med mnogim poslušalstvom veliko veselost. — Berilo g. Jeločnika o „Mlado-“ in „Staroslovencah“ je imelo mnogo dobrih, poslednje dovtipno zbadajočih point. Za drugokrat je želeti, da se bralci v branji bolje izurijo, ker slabo branje je marsiktero dobro zrno v spisu zadušilo in učinek oslabilo. Čveterospetu in produkcijam „prve gorenjske pevske družbe“ (sokolski pevci oblečeni kot gorenjski kmetski fantje) se ne da kaj očitati.

Iz Dunaja, 10. marca. [Izv. dop.]

(Svečanost v spomin Preširnu.) Sinoči se je vršil komers na čast Preširnu, katerega je napravilo društvo tukajšnjih slovenskih študentov „Slovenija.“ Okolo osmih se je zbralo lepo število ljudi, največ seveda Slovencev, med katerimi smo videli tudi nekaj starejših tukaj stalno bivaajočih rojakov. Izmed slovenskih državnih poslancev bila sta nazoča gospoda dr. Poklukar in Rudež. Od drugih slovanskih bratov nas je največ z dohodom počestilo Rusov, kateri posebno radi med Slovence zahajajo; manj ko smo upali, je prišlo južnih bratov. Ako kaj pomeni, naj še povem, da sta bila celo dva c. kr. komisarja nazoča.

Program je obsegal petje in govore. Pelo se prav dobro. Večina pesmi je bila Preširnovih, nekoliko smo slišali pa tudi drugih, med katerimi posebno omenjamo dve pesmi Borisa Mirana, katerim je napev komponiral Kocijančič. Šopek narodnih pesmi zvezan po Kocijančiču, kateri se bode kmalu po celi domovini pri vsaki veselici pel, tudi pri nas ni smel izostati. — Govori so se po večini raztegovali na našega ljubimca Preširna. Omenjala se je doba, v kateri se je veljava tega pesnika hotela uničiti, in hvaleče je bilo rečeno, da je Stritar (kateri je tudi pri veselici bil) rešitelj Preširnoveljav. Tudi šaljivost v govorih ni bila pozabljena.

Po končanem programu začela se je prosta zabava. Kmalu so se oglasile napitnice, izmed katerih posebno omenjam ono bratom Rusom in nazočima poslancema; napitnica poslancema je izrekla željo naj se vkupno pošteno dela pri Slovencih, ne glede na „stare“ in „mlade.“ Dr. Poklukar odgovori in obljubi, da bode izpolnoval, kar želi predgovornik. Največji učinek pa je storila napitnica tukajšnjega odvetnika (znane Slovence) g. dra. Pogačnika, namenjena slovenskim poslancem v državnem zboru. Rekel je dr. Pogačnik: „Želim Vam, da greste domu! Pojdite domu, na Dunaji zdaj ne doboste nič!“ Prišlo je tudi nekaj telegramov. Za stradajoče na Kranjskem se je nabralo 62 gold. pri tej veselici, katera se sme dostojno priverstiti slovesnostim prejšnjih let v slavo Preširnu.

Iz Trsta, 10. marca. [Izv. dop.]

(Pri stojniki italijanske krone v Trstu. — Loška železnica.) Sinoči je bil v tukajšnjem gledišču Armonia maskarni ples in veselica, ktere čisti donesek je namenjen onim ubogim pri-

* Ta gospod minister je v geografiji gotovo „dritte“ imel ko je v šolo hodil; sicer bi vedel, da je slovensko-nemška meja dobre dve uri od Maribora na sever. Stavec.

stojnikom italijanskega kraljestva, ki v Trstu stanujejo. V tem se zopet vidi mišljenje naših Lahonov. Za domače siromake nimajo pomoči, pač pa za tujce. Ni se čuditi, ako se v Trstu potem godi toliko tatvin, tepežev, umorov in ropov, kajti siromaštvo je zadnja stopinja pred zločinstvom. Za one, ki se iz Italije pritepo, skrbe naši Lahoni z vso pazljivostjo, da nobeden pomanjkanja ne trpi, domače uboščke pa stradati puste. Zarad te velike skrbi za italijanske državljane, ki v Trst dohajajo, se ni čuditi, da je bilo pri zadnji štetvi ljudstva v našem mestu 10.000 pristojnikov italijanskega kraljestva. Naših trgovcev veliko število je italijansko in ti ljudje si iščejo skoro izključljivo služabnike iz Italije; Slovancu ali Slovencu ne dajejo radi služeb in ako že kateri pri kakem italijanskem trgovcu ali posestniku služi, ima od svojih tovarišev Lahov toliko pretrpeti, da mu kmalu veselje prejde do svoje službe. Tako po tem Lahih dobro izhajajo in ako že kateremu kaj pomanjka, brž mu pomagajo. V Trstu se smejo napravljati veselice za tuje državljane, v Ljubljani pa je vlada pobiranje pomočkov in napravljanje veselice za domače stradajoče prepovedala.

Glede železnice čez Predil ali čez Loko se so prepirali Tržačani. Sedaj pa so se poprijeli Loškega projekta, ker je ceneji in se bode lahko poprej izvršil. Ustanovilo se je društvo, ki bode z denarji podpiralo izdelovanje črte Loka-Trst. Ako Trst hoče obdržati svojo trgovsko veljavo, treba mu je nujno ceste za promet z avstrijskimi gorskimi deželami.

Iz Rojane (pri Trstu) 11. marca. [Izv. dop.] Na spomin našemu pesniku Jenku, spisatelju po vseslovanskem svetu razširjene himne „Naprej“, smo napravili v naši čitalnici v nedeljo 10. t. m. besedo. G. Jereb je v svojem slavnostnem govoru obilo zbranemu občinstvu razkladal veljavo in literarne zasluge slavnega pesnika S. Jenka in obrisal obširno njegovo življenje in delovanje na slovanskem slovstvu. — Igra „Bob iz Kranja“ se je igrala tako, da jo smemo med prve predstave naše čitalnice šteti. Izkazali so se posebno gospa Dolinarjeva, gospod Katalun (posebno je bil njegov kuplet, sestavljen iz časa primernih Črneti šibajočih udarov, pohvalno sprejet), g. Resič, g. Haderlap in gospodična Veselova. Po igri je bila tombola in ples. — Ker je predsednik čitalnice v svojem početnem govoru izrekel, da mora tudi naša čitalnica kaj storiti za stradajoče brate na Kranjskem, bomo napravili besedo 24. t. m. v kateri se ponavlja igra „Bob iz Kranja“, in ktere čisti dohodek je namenjen za stradajoče Kranjce. Vstopnina za vsakega moškega je 30 kr. Pričakujemo obile udeležbe.

Iz Kroke, na Gorenjskem 11. marca. [Izv. dop.] Naš kraj bode kmalu čutil pomanjkanje na delaveih. Kakor je znano, je tukaj dosti tovarnic za žeblje, v katerih je mnogo delavcev treba. Ali izdelovanje žebeljev in kupčevanje z njimi ne daje mnogo dobička, za to tudi delavci v tovarnicah za žeblje ne morejo dobre plače dobiti. Boljša plača se delavcem kaže pri železniških stavbah, torej popuščajo v celih tropah tukajšnji kraj in hodijo delat na železnice, in sicer, ne samo žebjarji, temveč tudi drugi krepki ljudje. Spomladi bode težko delavcev dobiti za polje, naši gospodarji bodo morali s starimi ljudmi zadovoljni biti in še te dobro plačevati. Ako žebljarski tovarničarji delavcev ne bodo mogli dobiti za sedanjno ceno, bodo seveda prisiljeni, delavce bolj plačevati; to pa bode tudi storilo, da bode cena žebeljev poskočila. Žebljarski tovarničarji v našem kraju so zadovoljni, da delavci odhajajo; kajti mislijo, da bode žebjarstvo več neslo, ako se ne bode več moglo toliko žebeljev narejevati, ko do sedaj. Upajo naši tovarničarji, da bode kmalu žebeljev manjkati začelo in po tem se nadejajo dobre kupčije.

Iz Istre, 10. marca. [Izv. dop.] Puljska lahonsko-mestjanska klika je zopet svoj latinski patrijotizem izrazila in po sklepu občins-

kega sveta tržaškim Italianissimom svojo privrženost poročila ter jim zedinjenje Istrije s Tržaškim, Primorskim in Goriškim pod lahonskim pokroviteljstvom Trsta predložila. S tem agitatorskim činom je puljsko Lahonstvo izjaviti in dokazati hotelo, da tudi ono „k italijanski narodnosti spada“, kakor njihovo, z rokodelskim denarjem držano glasilo „Il Pensiero“ pomenljivo poudarja. Ta nesramni manifest je najdoločnejši dokaz lahonskega tlačenja in hudobnega zatiranja, pod katerim istrijski Slovani ječe in po odrešenju iz sovražnih krempljev lahonskih zatiralcev zdihujejo. Pa, dokler jim ti zvijačnejši zapovedajo, nepogojno in neusmiljeno z njimi ravna, slovanskemu življu sovražne in škodljive zarote sklepajo in Slovane svojevoljno tujim narodnostim izdajajo, se brižni Istrijani ne morejo iz svoje nezavednosti zbuditi, ne svojega, dalje neprenosljivega stališča poboljšati, niti svojega materialnega in dušnega blagostanja povzdigniti, nego še dolže bodo potrpežljivo v revščini in malomarnosti životali in odločitev čez svoj blagor in gorje ošabnim lahonskim usiljencem prepuščali tero, med tem ko se drugi rodovi iz mrtvila tisočletne nedoločenosti zbuja in na potu poboljšanja svojega tužnega živobitja veselo napredujejo ter vedno bolj svojo narodno samostalnost zagotavljajo — še vedno le tuji velikosti trden podlog, na katerem se ponosno nasprotniki slovanskega naroda šopirijo in zaničljivo na zapuščeno in od njih neusmiljeno zatrto ljudstvo slovanskega plemena gledajo. Smešno pa je vendar, da si tukajšnji Lahoni domišljujejo, da je Pulj italijansko mesto in da njegovo stanovanstvo toliko po zedinjenju z italijanskim življenjem hrepeni; ne, gotovo ne! ker to mesto nima nobenega določenega narodnega značaja, najmanj pa italijanski živeli druge narodnosti pretežuje tukaj, se je veliko ljudstva različnih narodnosti zaradi vojaškega mornarstva naselilo in čuje se govoriti: nemško, italijansko, češko, hrvaško, slovensko in mnogovrstna druga slovanska narečja; najmočnejšo preteženost pa ima slovanski živeli. Ako bojno pomorstvo v uradu in v službi najbolj nemški in laški jezik rabi, in v civilnih uradih italijanski jezik vlada, to vendar ne dokazuje, da bi tudi vse prebivalstvo zares laškega plemena bilo in tudi v resnici nije, nego vsakdo si prizadeva se taistega jezika naučiti, kateri je v uradu vpeljan in s katerim se višjim prikupiti meni; torej se tem Lahonom zaradi tega smešnega postopanja tudi mornarstvo roga in po nemških časopisih njihovo ponudo k zedinjenju Istrije s laškim plemenom graja. — Morda ti napuhneni Lahoni menijo, da so zato Italijani, ker italijanski govorijo in v uradu z laškim absolutizmom gospodarijo ter mislijo, da je Pulj italijanski po mestu blebetajo, vendar nije italijanski živeli močnejši, nego slovanski, in Pulj je tako malo italijanski, kakor Ljubljana in Maribor nemški, da si tudi mestjani menijo, ker nemški govoré, da so nemškega plemena, — pa na Slovenskem!

Iz Zagreba, 11. marca. [Izv. dop.] Saborske volitve še zmerom niso razpisane, kar pa nič ne preči, da se kandidati za poedine volilne okraje iz obeh dveh taborov, narodnjaškega in magjaronskega, že sedaj postavljajo. Krdelo vladinih privržencev je malo, in zavoljo tega vlada med njimi ne more veliko izbirati. Če le hlače nosi in pet čeljev meri, pa je sposoben za vladnega saborskega kandidata. Imena, ki smo jih do sedaj čuli, so res prave ničle. Ako bi se, postavimo, vladi posrečilo, da bi vse svoje kandidate v sabornico spravila, bi bil to pravi „Ježuš-marija-sabor“! Narodnjaki bodo pa že za to skrbeli, da se naša vlada s svojimi kandidati ne bode preveč blamirala, zavolj česar bi njim vlada še hvaležna biti morala. — Vlada je vprašala svoje politične organe po deželi: kako v poedinih volilnih okrajih šanse za njene kandidate stoje? Odgovori na to vprašanje brž ko ne niso bili najpovoljnejši. To se more iz tega zaključiti, ker

Vakanovič pota in steze išče, kako bi se mogel našim narodnim vodjem približati. V ta namen izduhtal je lisjak sledeči manevar. Naprosil je več uglednih pa politično bolj neutralnih oseb, naj njega in vodje naše naredne stranke na objede porabijo. Na ta način bi „kakor slučajno“ z njimi skup prišel. Do sedaj še ni nikogar v to past ulovil. — Znamenita je njegova okrožnica na uradnike zlasti zavoljo tega, ker v njej zakonitost naglašuje, sam pa kot glavar dežele zakonitost naj manje spoštuje.

Afera Trnskega je dognana. On ostane veliki župan belovarski. Vakanoviču ki ga je hotel izgrizti, je bilo iz Pešte na dosta krupni način zažugano, da v prihodnje naj ne udarja več čez vojnice svojega delokroga. Belovarska županija namreč še ne stoji pod deželno vlado, ampak še zmerom pod poverjenikom za razvojničenje vojniške krajine Rosenzweigom. Vakanovič sedaj z vso silo na to tišči, da se belovarska županija čem preje iz sedanjega provizorija potegne in pod civilno upravo postavi. Predno se to ne bode zgodilo brž ko ne tudi saborske volitve ne bodo razpisane. Kakor se čuje, javil je tudi že Rosenzweig vladi, da je pripraven belovarsko županijo vsak čas civilnej upravi predati. Belovarska županija pošlje 9 zastopnikov v naš sabor. Vakanovič si domišlja, da bo pod civilno upravo vendar mogoče, kterege tega svojih kandidatov tudi v belovarske županiji „proturati“. Telegrami v najnovejših dunajskih listih pa poročajo, da je Vakanovič ravno dobil zapoved volitve razpisati, in da je Trnski z Rosenzweigom vred odpuščen. — Uredništvo.)

Politični razgled.

Najvažnejša notranja novost je ta, da je pomirjevanje s Poljaki došlo do tega, da se popolnoma razbije. — Morda pride iz tega konec dozdanjemu ustavovernemu divjemu plesu.

V Pešto, v ogerski državni zbor so obrnena zdaj oči cele Evrope. Dogodjaji, ktere smo zadnjič omenili, ponavljajo se vedno. Skrajna levica, kateri se je tudi levica pridružila, govori in debatuje o malostnih stvareh vedno in vedno, tako da vlada ali Deakova stranka ne bode mogla priti do sklepanja svoje volilne postave. Levica se obrača naravnost na kralja, naj ministerstvo odpusti, ktero Ogorsko pred celo Evropo smešno dela. Vladna stranka si ne ve pomagati in tudi v ustavovernih krogih takraj Litave, kateri so s pomočjo zdaj stiskanih Deakovcev do krmila prišli, je velika briga, kaj bode iz magjarskih homatij, in kako se bode pomočnica ogerska vlada rešila iz soteske, v katero je ugnana. Pravijo, da je Košut skrajni levici nasvetoval naj vladno stranko „do smrti govore“.

Veliki italijanski agitator in republikanec Josip Mazzini, ki ima toliko zaslug za zedinjenje Italije, in ki je kljubu mnogim svojim zmotam spoštovan zaradi svoje nesebičnosti — umrl je v Pisi.

Nemško cesarstvo skuša na vsako ceno Italijo pridobiti in proti Francoski naščuvati. V tem smislu deluje pruski poslanik v Rimu. Avstrija bode torej od vseh strani obkoljena s sovražniki, a naši višji krogi ne vidijo ničesa.

Da se pruska v avstrijsko notranjo politiko meša, to je znano. Nesramno pa je da ministerjalni listi (kakor „N. fr. Pr.“) naravnost povedo, da Bismark prepoveduje pomirjenje s Poljaki. To je vendar čudno, da pri nas vlada Bismark in ne . . .

Razne stvari.

* (O odpretji vinogradske šole) govorimo na prvem mestu. Tu pridamo še, da županje in drugi veljaki iz mariborske okolice, kjer so ravno vinogradi, niso bili povabljeni. Mariborski filister je hotel imeti „gaudium“ sam za sebe in za politične deklamatorje ki so prišli. Sicer

tako ni bilo nič poljedeljskega govora, nego dali so si političen komers. Štajerski Jeremias Kaiserfeld je nekoliko „frrrrfasungoval“, minister Stre-mayr mu je pri banketu pomagal, dr. Schreiner je izpustil en pruski izdihljaj po nemškem edin-stvu, in kjer je vse glasilo se, tudi slovenski re-genat Vrečko ni mogel molčati. Sicer so pili in eden drugemu kadili, kakor to radi imajo. — Pa-metno in k stvari je govoril menda edini direktor šole, g. Göthe, ki je možance opominjal naj na-mena šole iz oči ne izgube in naj si iluzij ne delajo.

* (16. občni zbor ljubljanske obrt-niške pomagalne družbe) je bil 10. t. m. Zbor je odprl predsednik J. N. Horak z govorom, v katerem pravi, da je družba l. 1871 239.825 gl. spečala, rezervna zaklada znaša 7856 gl. 84 kr. Gotovine ni v nobenem mesecu manjkalo. Vodstvo družbe je minolo leto skrbno delovalo, pa vendar se stanje obrtnikov v Ljubljani ni zbolj-šalo. Stavbni obrtniki tožijo, da je premalo ve-selja do stavljenja v Ljubljani, trgovski obrtniki pravijo, da se malo izvažja. Mnogim se zdi po-trebnost ustanoviti konsumna in surovinska društva, ker morajo deliti svoj zaslužek s kupčevalcem med producentom in konsumentom. Sploh pa je potreben popravek obrtniškega reda od l. 1860, da dobe ne samo dajalci dela, temveč tudi delavci postavno varstvo, kajti kapital preti iz sveta spravi-ti malo obrtništvo in tako občno oboženje po-sebno v mestih, kjer je užitinski davek velik, uzočiti. — Po končanem govoru predsednika se v upravni odbor zopet volijo prejšnji udje gg. Verhovec, Rudholcer, Freiburger, in Gerber. Pre-gledovalni odbor se sestavi iz gg. Šventner, Re-gali in Ničman. Zbora se je udeležilo od 319 udov samo 56.

* (Tri in dvajseta predstava drama-tičnega društva) v deželni gledališči ljub-ljanskem bode v soboto 16. marca. Predstav-ljala se bode prvokrat komična opera „Selski brivec“ v 2 dejanjih, katero je po Schenku po-slovenil g. Zabukovec. Godba je znana kot dobra in spada v vrsto stareje v smislu Mozartovem. Opera je še dandenes repertoarna igra na mno-gih večjih gledališčih in se bode gotovo tudi na slovenskem odru popolnoma udomačila. Pred opero se bode igrala tudi prvokrat izvirna veselo-igra Aleševčeva v 1 dejanji „Podlaga zakonske sreče.“ Pričakovati je, da bo obisk prav obilen, temveč ker bo to predzadnja redna predstava le-tošnje sezone.

* (Za dve novi slovenski opereti) je deželni odbor kranjski pred dvema letoma dvoje daril (250 in 200 gld.) razpisal. Po poročilih iz Ljubljane ni noben libreto dobil celega darila. Na podlagi razsodbe praških sodnikov je za muziko k prvi opereti „Gorenjski slavček“ (besede od Lu-jize Pesjakove) deželni odbor podelil darilo v znesku 250 gld. skladatelju g. Försteru v Ljub-ljani. Libreto je dobil nagrado v znesku 75 glg. — Drugo opereto je spisal g. dekan Grabrijan pod naslovom „Prepir o ženitvi“, muziko k njej je napravil g. učitelj Hribar. Ta opereta je dobila pohvalo in nagrado v znesku 80 gld.

* (Ljubljansko katoliško društvo) je napravilo 10. t. m. tombolo na korist stra-dajočim prebivalcem kranjske dežele. Udeležilo se je te tombole nad 400 oseb in je društvo do-bilo za ljudomili namen 275 gld. 80 kr.

* (Notarsko mesto) v Litiji na Kranj-skem je izprazneno. Prošnje s priloženimi spriče-vali, med katerimi mora biti dokaz znanja slo-venskega jezika, se naj pošljejo v štirih tednih notarski zbornici v Ljubljani.

* (Iz Postojne) se nam piše: Čitalnica naša napravi v nedeljo 17. dan t. m. veselico, ktere čisti dohodki so za stradajoče siro-make na Kranjskem namenjeni. — Za kratki čas in radost je odbor dobro poskrbel, ker po petji in tomboli bodo naši vrli diletantje predstavl-jali žalostno igro: „Mlinar in njegova hči.“ — Vse naloge igre so v dobrih rokah, torej se smemo

nadejati jako zanimivega večera. Zavoljo tega in glede na dobrodelni namen, bode gotovo velika množica prijateljev vseh stanov počastila čitalnico s svojo nazočnostjo.

* (Iz Celja) beremo v „N. fr. Pr.“ tole: France Dobrila, respicijent pri finančni straži, je že dalje časa v neugodnih razmerah živel, kar mu je pa koncem preveč postalo, zaradi česa je pred nekolicimi meseci izginil in svojo ženo z dvema otrokoma zapustil. Zapuščena rodovina je po od-hodu očeta še v večjo stisko prišla. Mati je šla z otrokoma v svoj domači kraj, v št. Pavel, pa tudi tam se ji je hudo godilo, tako da se je začela bati, da ne bode dalje mogla prerediti sebe in otrok. Zarad tega gre enkrat v okrajno glavarstvo v Celje z otrokoma, pusti oba, katera sta še le eden pet, drugi sedem let stara, v prednji sobi okrajnega glavarja in — izgine kakor njen mož poprej. Otroke bodo poslali v Žužemberk na Kranj-skem, kamor sta pristojna.

* (Dr. Wretschko), c. kr. šolski nadzor-nik, je premeten mož tudi kar se denarja tiče. On rad politikuje in rad banketira. Kadar je kje kaj tacega, glej, na gimnaziji že naprej profesori in učenci vedo: Vrečko bode gotovo prišel ogledovat, če prav samo dve uri, da bo diete dobil za „ferfasungovanje“ Tako je hodil z dieti kot c. kr. nadzornik v Celje, tako je „rihtig“ bil tudi v pondeljek v Mariboru.

* (Schönwetterju) so po poročilu „Ta-gesposte“ učitelji celjskega okrajnega glavarstva zaradi njegovega odhoda iz Celja adresno izročili, v kateri govore o Schönwetterjevih zaslugah v izvedenji šolskih postav. Schönwetter se je v dalj-šem govoru učiteljem zahvalil in solze(?) so njega in učitelje posilile, ko je izrekel obžalo-vanje, da mu ni mogoče, več tukaj za šolo, za šolo, za katero živi in umrje, delovati! Res siro-mak!

* (Iz pred sodnije.) V Celji je bila 8. t. m. obravnava proti nekemu invalidu, ki bi bil vranskemu učitelju (g. Budni, nekdaj vnetemu narodnjaku) požugal, da mu bode „skoz okno svi-nec v sobo poslal, ako ne gre iz Vranskega.“ Nekateri so se že veselili, da bode obravnava po-kazala, da sta gg. Šventner in kaplan Geršak (vrta narodnjaka na Vranskem) onega invalida nad učitelja našuntala. V veliko žalost nekim lju-dem pa se pred sodnijo ni moglo dokazati, da bi bila gg. Šventner in Geršak koga na g. Budno ščuvala tudi ni dokazano, da bi bil oni invalid res g. Budni žugal.

* (Celje s plinom razsvetliti) je skle-pil tamošnji mestni zastop in se pogodil z avs-trijskim plinarnim društvom na Dunaji, da bode prevzelo razsvetljevanje mesta; za postavljenje plinarnice bode mestni zastop društvu prostor dal.

* (Bolezen v gobcu in parkljih) se je vgnjezdila med govejo živino v graški okolici.

* (Učitelji Vranskega okraja) mislijo napraviti med seboj društvo za protistransko po-dučevanje in podporo.

* (Pevsko društvo v Krškem) napravi v nedeljo 17. t. m. v g. Gregorič-evih sobanah besedo s tombolo v podporo stradajočih na Kranj-skem. Program besedi je sledeči: 1) Govor. 2) Po-potnik, zbor A. Nedved-ov. 3) Domočutstvo, čve-terospev D. Jenkov. 4) Nek dušman vidi! zbor D. Jenkov. 5) Rožica, čveterospev Hermes-ov. 6) Zvezdi, bariton-solo z zborom A. Nedved-ov. 7) Veltava, zbor, napev česki. 8) K slovesu, tenor-solo z glasovirom Kamilo Mašek-ov. 9) Glas do-movinski, zbor. 10) Jurček, šaljivi čveterospev. 11) Na ples! zbor dr. G. Ipavicev. — Začetek je ob 7. uri. — Vstopnina 50 kr. Milodarnosti se meje ne stavijo. Gotovo se bodo te veselice, ktere čisti znesek ima tako blag namen, udeležili vsi poštenjaki, katerim je to mogoče, brez razločka stanu in političnega mišljenja.

* (Prazne službe.) V stanu Primorskega namestništva služba namestniškega koncipista, eventuelno okrajnega komisarja z letno plačo v znesku 800 gld., in za slučaj porabljenja pri na-

mestništvu v Trstu 200 gld. stanovnine; prošnje naj se pošljejo do 25. marca t. l. predsedništvu primorskega namestništva v Trstu „z dokazi po-trebnega jezikovega znanja.“ — Služba učitelja pri sv. Križu blizu Kostanjevice na Kranjskem (210 gld.); prošnje do 25. t. m. okrajnemu šol-skemu svetu v Krškem.

* (Iz Trsta,) 7. t. m., se nam poroča: Tu-kaj se tiska ilustrirana brošura z naslovom: „Svetilnica, zlata knjiga za veselo slovensko ljudstvo.“ Izhajala bode v zvezkih. Prvi zvezek obsega: 1. Burke vseh sort; 2. Politično-satirični spisi. Knjiga je tako pisana, da jo lahko vsak, kdor le količkaj brati zna, razume, in jo brez ne-varnosti tudi otroci v roke dobiti smejo. Cena 20 kr.

* (Pojasnilo.) Iz Dunaja se piše „Tages-posti.“ Poslanec Danilo je povabil dalma-tinske študente k sebi, da bi se pred njimi opravičil zaradi glasovanja za postavu o volitvah za silo in jim stvar pojasnil. Kakor pravijo, so študentje iz Dalmacije poslancem iz svoje domo-vine nezaupnico dali hoteli.

* (Potres) je bil v zadnjih dneh v neka-terih krajih na severnem Českem in Nemškem. Tudi v Pragi so ga čutili.

* („Pravnik slovenski“) prinaša v zad-njih dveh številkah te-le članke: Oporoka. — Pre-naredba kazenskega zakonika in postopnika. — Kazenska statistika okrožne sodnije Novomestne. — Odstop od tožbe proti nerazdelnemu sodolžniku. — Služba župana gledé na občinski volitveni red. — Užitar nima volitvene pravice. — Ter-jatve odškodovanja zavoljo cerkvenih stavb spa-dajo na pravno pot. — Vrnitev skupila reči vsled motenja posesti prodane. — Podaljšanje obrokov v pravih pri pogojenih neprestopnih obrokih. — Strahovalne preiskave proti občinskemu uradniku. — Ugovor nedoštete denarja neha tri leta po vknjiženji. — Domovinska pravica vsled zadnjega vstopa med vojake. — Nakazanje terjatve izvr-šitelja brez izvršitelja brez izvršenčevega ugotov-ljenja. — Pritožbe proti naredbam županstev. — Predplačila za cerkve pod enim patronom stoječe. — Ženitvena pogodba. — Črtice. — Ker je name-njen ta list posebno uradnikom, odvetnikom, kon-cipientom — bilo bi dobro, ko bi „Pravnik“ pri-nesel imenik svojih naročnikov, da izvemo, katerim uradnikom itd. ni mar za to, da se slovenskega uradovanja iz praktičnega berila nauče.

Za stradajoče slovenske brate na Kranjskem je dalje „Slovenskemu Narodu“ došlo:

	gld.	kr.
Prenesek iz št. 28 „Slov. Nar.“	334	90
Gosp. B. Raič, župnik pri sv. Barbari v Halozah	4	—
„ J. Zadavec, kaplan pri sv. Bar-bari v Halozah	1	—
„ J. Žitek prof. v Ptuju	1	—
„ Fr. Pehare, adjunkt v Mariboru 1/4 kron. tolarja v srebru.		
„ Jakob Greif, asistent lekarstva v Križevcih	1	—
Od Vel. Nedelje nam je došlo, darovali so:		
Gosp. Jože Vrtnjak	1	—
„ Franc Zajdela	1	—
„ Ferd. Goričan	1	—
„ Davorin Petek	1	—
„ Josip Hanzelič	1	—
„ Jože Mančič	1	—
„ Miha Vavpotič	1	—
„ Jože Petek	—	50

Skupaj . 349 40

Administracija „Sl. Naroda“.

Dunajska borsa 13. marca.

Enotni drž. dolg v bankovcih	65 gld. 05 kr.
1860 drž. posojilo	100 „ — „
Akcije narodne banke	8 „ 44 „
London	110 „ 80 „
Enotni drž. dolg v srebru	71 „ 30 „
Kreditne akcije	341 „ — „
Napol.	8 „ 80 „
Srebro	109 „ 25 „
C. k. cekini	5 „ 24 „

Spodobno podpisana naznanjata čestitemu občinstvu, da sta se ravnokar vrnila iz Dunaja z novim blagom. Posrečilo se jima je, akoravno se je manufakturno blago za 15 do 20 % podražilo, pogoditi tako ceno za blago, da jima bode mogoče kupce po stari ceni z novim blagom posluževati.

Blagovoljnemu obiskovanju se tedaj priporočata

brata Koceli,
Ljubljana, glavni trg.

(1-19)

Kovane uradno preiskavane **decimalne vage** četirioglate oblike:

Nositeljna moč:	1	2	3	5	10	15 cent.
Cena, gld.:	18	21	25	35	45	55.
Nositeljna moč:	20	25	30	40	50	cent.
Cena, gld.:	70	80	90	100	110.	

Balancirne vage:

Nositeljna moč:	1	2	4	10	20	30 fnt.
Cena, gld.:	5	6	7.50	12	15	18.
Nositeljna moč:	40	50	60	70	80	fnt.
Cena, gld.:	20	22	25	27.50	30.	

Vage za število z železnim obročjem in utegi (gevihti):

Nositeljna moč:	15	20	25	30	40	50 cent.
Cena, gld.:	150	170	200	230	300	350.

Mostne vage:

Nositeljna moč:	50	60	70	80	100 cent.
Cena, gld.:	350	400	450	500	500.
Nositeljna moč:	120	150	200	300	cent.
Cena, gld.:	600	650	750	900.	

Dalje vse sorte druge vage in utegi.
Naročilom proti pošiljanju denarja ali na pošto poduzetje ustreže precej: (11-75)

L. Bugany & Comp., fabrikanti vag in utegov. Dunaj, mesto, Singerstrasse Nr. 10.

Epileptični krč
(božjast)
zdravi pismo z zdravilom, ki je že več ko sto ljudem pomagalo

A. Witt,
(60-26) Linden-Strasse 18, Berlin.

R. S. MIHELAČ,
dozdaj knjigovez v Radoljci, preselil se je v **Ljubljano,**
kjer ima v židovski ulici svojo delavnico, ter se priporoča slavnemu občinstvu obetajoč pošteno, hitro in ceno postrežbo. (46-4)

Ravno tu dobi izurjen knjigovezarski pomočnik pod pravimi pogoji precej službo.

Krojaška asocijacija
vis à vis Hradeckovemu mostu, Eggersbergerjeva hiša v **Ljubljani,**
salon v I. nadstropju.

!!! Pomlad in poletje !!!

Dovoljujem si p. n. občinstvo na naše najnovejše modno blago za pomlad in poletje opozoriti, in naše pripoznato elegantno in ceno delo spoštovanemu p. n. občinstvu najbolje priporočiti. Podpisani upa, da si bode asocijacija z naglo in rečno postrežbo, njej do sedaj v toliki meri skazano zaupanje tudi dalje obdržala in pričakuje prijazna naročila.

Naročila iz dežele bomo naglo in najceneje izvršili.

Z visokim spoštovanjem.
Predsednik krojaške asocijacije v Ljubljani.
France Sark.

(48-3)

!!! Pomlad in poletje !!!

Avstrijsko centralno stavbno društvo
na Dunaji,

ustanovljeno na vzajemnost s temeljnim kapitalom v znesku **5 milijonov goldinarjev,**
od katerih se bodeta izprva 2 miliona emitirala,

daje vsakemu priliko, si z malimi mesečnimi plačili od 10 goldinarjev na višje in z enkratno pristopnino v znesku 20 goldinarjev lastno hišo, posestvo, graščino itd. pridobiti. Vsako plačilo daje do prve bilance 5 percentov obresti in je deležno vsega čistega dobička društva.

Pisma o pristopu s priloženimi zneski sprejema glavno zastopstvo avstrijskega centralnega stavbnega društva:

Rothschild & Co., Dunaj, Opernring 21,
kjer se prospekti, pravila itd. brezplačno razdajajo in razpošiljajo.

(44-2)

! Zeit ist Geld !

Pravi prostor najboljše ure najceneje kupovati, je **tovarnica za ure FILIPA FROMMA**

Rothenthurmstrasse, Nr. 9, gegenüber der Wollzeile na Dunaji.

Vse ure, na sekundo regulirane, se prodajajo s 5letno garancijo.

Samo 17 ali 18 gld. prav angleška prečno v ognji požarovalna srebrna kronometrska ura z dvojnimi plaščem, prečno emailirana, z verižico iz talmizlata in medaljonom vred.

Samo 14 ali 17 gld. prav angleška srebrna kronometrska ura z enojnim plaščem in kristalnimi stekli z verižico in medaljonom v toku.

Samo 19 ali 20 gld. Srebrni remontoari, brez ključa za navijanje, s kristalnimi stekli v najfinjšem lesenem toku.

Samo 8 ali 10 gld. prav angleška cilindrična ura, v verižico iz talmizlata, usnjastim tokom in pismenim 5letnim garantskim listom.

Samo 14 ali 18 gld. prav angleška remontoarska ura a la prince of Wales najmočnejšega kalibra s kristalnim steklom, kolesjem iz nikla v pravem, čistem zlatu; te ure imajo proti drugim prednost, da se dajo brez ključa naviti; k takim uram dobi vsak verižico iz talmizlata z medaljonom in garantskim listom zastoj.

Samo 12 gld. ura v talmizlatu z dvojnimi plaščem, savoneto, skakalcem, kristalnimi stekli in niklovim kolesjem, z verižico iz pravega talmizlata, medaljonom, usnjastim tokom in garantskim listom vred.

Samo 28 do 34 gld. srebrna siderno-remontoarska ura, ki se da brez ključa naviti, z verižico iz talmizlata in medaljonom vred.

Samo 15 ali 20 gld. prav srebrna siderna ura, s kristalnim steklom, elegantno verižico in medaljonom.

Samo 12, 15, 18 gld. ure za gospe iz srebra s kristalnimi stekli, minijaturni format, prečno v ognji požarovalna z verižico za okolo vratu vred, vse v toku.

Samo 16, 18, 20 gld. iste z dvojnimi plaščem in verižico za okolo vratu.

Samo 22, 25, 30 gld. zlati ura za gospe s kristalnim steklom in verižico za okolo vratu.

Samo 40 ali 48 gld. Zlate ure za gospe z diamanti in verižicami za okolo vratu.

Samo 60 ali 70 gld. Iste z dvojnimi plaščem.

Samo 75 ali 100 gld. zlati remontoari za gospe z elegantnimi verižicami za okolo vratu.

Samo 70, 80, 100 gld. zlati remontoari za gospe s kristalnim steklom.

Samo 90 ali 120 gld. Iste z dvojnimi plaščem.

Samo 200 ali 400 gld. zlati kronometrovi remontoari z dvojnimi plaščem.

Srebrne urne verižice gld. 2.50, 3, 4, 5, 6, 7, 10 do gld. 12.

Zlate urne verižice gld. 18, 20, 25, 30, 35, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100.

Budilci z uro 7 gld.

Ure za na steno s podobo, 2, 3 in 4 kose igrajoče, gld. 70, 80, 90.

Ure s trepetikljem, 2, 3 in 4 kose igrajoče, gld. 80, 100, 120.

Igralnice, 2, 4, 6, 8 kosov igrajoče, gld. 15, 35, 55, 75.

Album za fotografije z muziko gld. 8, 10, 12 do gld. 15.

Tobačnice z muziko 7 gld. 50 kr.

Smokarnice z muziko 18 gld.

Šivalnice z muziko 15 gld.

Ure s trepetikljem lastnega izdelka s 5letno garancijo:

Take, ki se vsak dan navijajo gld. 10, 11, 12.

Take, ki se vsak 8. dan navijajo, gld. 16, 17, 18, 19, 20, 22.

Take, ki se vsak 8. dan navijajo in vsake pol ure bijejo gld. 30, 33, 35.

Take, ki se vsak 8. dan navijajo, vsako četrt ure bijejo in ure ponavljajo gld. 48, 50, 55.

Take, ki se vsak mesec navijajo gld. 28, 30, 32.

Ure za pisarnice gld. 10, 15, 20.

Ure za kavarnice gld. 15, 25, 30.

Velika delavnica za popravke.

Stare ure, gostokrat dragi rodovinski spominki, se popravljajo in narejajo tako, kakor bi bile nove. Cene za popravke s 5letno garancijo gld. 1 1/2, 3, 5 do 10 gld.

Edina in sama zaloga

prav angleških ur od E. in E. Emanuela v Londonu.

Vsled posebnega imenovanja dvorna zalagarja Nj. Vel. kraljice Viktorije, kralj. Visokosti prince Waleskega in vojvode Edinburskega, Nj. Vel. Sultana in Nj. Vel. kralja Portugalskega.

Pismena naročila

se za poštni povzetek ali poslan znesek v 24 urah storé. Na posebno željo se tudi ure in verižice pod povzetkom na izbir pošiljajo in za nazaj poslano denar vračuje.

Cene naše tovarnice so vedno nižje ko povsod najnižje in stojimo vedno s svojimi izdelki na vrhuncu časa.

Vsi, ki nove naročiti žele,

Vsi, ki stare za nove za menjati žele,

Vsi, ki slabe za dobre zamenjati žele, so prošeni, naj se na to firmo obrnejo.

Staro zlato in srebro, državni papirji, se za najvišje cene namesto plačila jemljejo.

Tovarnica za ure **F. Fromm-a** Rothenthurmstrasse 9, Dunaj.

Pred sleparstvom se svori! V najnovejšem času naznanjajo trgovci z igračami in bazarji, ki si ime tovarničarji ur pri-svojujejo in celo svarila na svetlo dajejo, popolnem navadne ure brez vrednosti za angleške. Mnoge pritožbe, katere nam o tem dohajajo, nam dajejo povod svariti pred tem sleparstvom in p. t. občinstvo varovati škode.

(36-1)